

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av jaktlagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av jaktlagen (RP 173/2025 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Sami Niemi, jord- och skogsbruksministeriet
- justitieråd Jaakko Autio, högsta förvaltningsdomstolen
- polisinspektör Tuomo Korhonen, Polisstyrelsen
- programdirektör Katja Holmala, Naturresursinstitutet
- jaktchef Visa Eronen, Finlands viltcentral
- verksamhetsledare Jaakko Silpola, Finlands Jägarförbund
- fältchef Timo Leskinen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- verksamhetsledare Tapani Veistola, Finlands naturskyddsförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- statsrådet
- justitieministeriet
- miljöministeriet
- Forststyrelsen
- Renbeteslagsföreningen
- Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf
- Luontoliitto ry
- Finska Kennelklubben
- Finlands Fårörening rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- WWF Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att jaktlagen ändras.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Propositionen grundar sig på den ändring av habitatdirektivet som gäller vargens skyddsstatus. Enligt propositionen ska den bestämmelse enligt vilken vargen är fridlyst året om strykas ur jaktlagen. Fredningstiden för varg ska enligt förslaget regleras i jaktförordningen. I lagen föreslås även ändringar av teknisk natur.

Propositionen hänför sig till regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering, enligt vilket rovdjurspolitiken ska skötas på ett sätt som också beaktar social hållbarhet. I regeringsprogrammet konstateras det att stamvårdande jakt på stora rovdjur tryggas genom lagstiftningen och att det arbete som redan inletts för att möjliggöra stamvårdande jakt på varg fortsätter i enlighet med riksdagens beslut.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund

I propositionen föreslås det att den bestämmelse i jaktlagen som innebär att vargen är fridlyst året om slopas. Fredningstiden för varg ska enligt förslaget regleras i jaktförordningen. Dessutom föreslås vissa tekniska ändringar i jaktlagen. Sammantaget anser jord- och skogsbruksutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget med ändringar.

Bakgrunden till propositionen är den ändring av habitatdirektivet ((EU) 2025/1237) som gäller vargens skyddsstatus och som antogs i juni 2025. Ändringen grundar sig på att vargstammen har stärkts och spridit sig till nya områden i Europa. Denna utveckling har medfört socioekonomiska problem som undantag från strikt skydd inte har kunnat lösa på ett tillfredsställande sätt. Ändringen av konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö (Bernkonventionen, FördrS 29/86) genomfördes 2025 så att vargen flyttades från bilaga II (strängt skyddade djurarter) till bilaga III (skyddade djurarter). Överföringen av vargen från habitatdirektivets bilaga IV (strikt skyddade arter) till bilaga V (arter för vilka insamling i naturen kan bli föremål för förvaltningsåtgärder) möjliggör de ändringar i den nationella lagstiftningen som ingår i lagförslaget och som utfärdas med stöd av den föreslagna lagen.

Riksdagens svar (RSv 53/2025 rd) på regeringens proposition om dispens från fredning av stora rovdjur (RP 21/2025 rd) innehöll tre uttalanden. För det första förutsatte riksdagen att de förslag till bestämmelser om slopande av fredningen av varg som föranleds av ändringen av EU:s habitatdirektiv föreläggs riksdagen genast i början av höstsessionen 2025. Riksdagen förutsatte vidare att jord- och skogsbruksministeriet utan dröjsmål bereder behövliga ändringar som bidrar till teknisk kvalitet och tydlighet i jaktlagen. I det tredje uttalandet förutsatte riksdagen att jord- och skogsbruksministeriet följer hur jaktlagstiftningen fungerar och fortsätter arbeta för att det skapas etablerade ramar för stamvårdande jakt. Genom propositionen genomförs de två första uttalandena.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Bedömning av propositionens konsekvenser

Polisstyrelsens yttrande till utskottet lyfter fram att av de stora rovdjuren har särskilt vargen under den senaste tiden regelbundet orsakat uppdrag för polisen. Uppdragen har gällt situationer där vargen bedöms utgöra fara för människors liv eller säkerhet. Enligt 2 kap. 16 § i polislagen (872/2011) har en polisman rätt att ta fast och som en sista utväg avliva ett djur som orsakar fara för människors liv eller hälsa eller betydande skador på egendom eller allvarligt äventyrar trafiken. Ett djur får också avlivas om det skulle innebära uppenbar grymhet mot djuret att hålla det vid liv. Principen om minsta olägenhet i 1 kap. 4 § i polislagen innebär att fördrivning av ett stort rovdjur i många situationer är en mer motiverad åtgärd än avlivning, och att ett avlivningsföreläggande alltid är en sista utväg.

I yttrandet konstateras det att polisens förelägganden om fördrivning och avlivning av varg har ökat betydligt under de senaste åren. År 2025 har polisen fram till tidpunkten för yttrandet tvingats fatta 50 beslut om avlivning av vargar. År 2022 och tidigare år har antalet varit under 20 avlivningsbeslut under hela året. Av dessa beslut leder uppskattningsvis var tredje till att vargen avlivas. Enligt yttrandet beror ökningen av antalet beslut på att vargstammarna har ökat och på att deras skygghet för människor har minskat. Antalet avlivningsbeslut är dock mycket litet jämfört med hur många uppdrag vargen totalt förorsakar polisen. Enligt polisens uppfattning skulle jakt förebygga hot- och farosituationer som orsakas av vargar. Att tillåta jakt på varg på det sätt som föreslås motverkar störningar som orsakas av varg, eftersom vargens skygghet för människor ökar till följd av jakten.

I de yttranden som utskottet fått har man lyft fram vilka konsekvenser vargstammens tillväxt har för lantbruksföretagare. Den okontrollerade situationen orsakar oskäligen press på lantbruksföretagarna. Många har slutat eller överväger att sluta med produktionen på grund av den ständigt växande vargrisken. Situationen är särskilt svår för fårnäringen. Även om ett betydande antal rovdjursstängsel har byggts, uppgick antalet skadefall som ersattes med statliga medel år 2024 till rekordhöga 90 fall. I dessa fall dödades vargen sammanlagt 406 får. Skadorna ersattes med 111 000 euro. I yttrandena konstateras att det år 2025 redan har registrerats 104 skadefall med får fram till slutet av november. Den extra arbetsinsats som krävs för att undvika skador och den psykiska press som skaderisken orsakar är en betydligt större fråga än de ekonomiska skadorna. Under de senaste sju åren har får- och lammköttproduktionen minskat med cirka 40 procent. Den negativa omvärldsförändring som vargarna orsakar har en avgörande betydelse för utvecklingen. År 2024 påträffades 1 143 renar som dödats av varg, och deras ersättningsvärde uppgick till 1,58 miljoner euro. År 2025 konstaterades 1 995 fall av vargskador. Det motsvarar ett ersättningsbelopp på 2,79 miljoner euro. Ersättningsbeloppen beaktar inte vargens andel av förlorade kalvar.

Den växande vargstammen äventyrar enligt de yttranden som utskottet har fått jakten med hund och den jaktkultur som bygger på jakthundar. Förutom vid själva jakttillfällena finns det risk för möten mellan hund och varg även vid prov för jakthundar och inom frivillig räddningshundverksamhet. Dessutom används jakthundar som nödvändig hjälp vid eftersök av skadat storvilt. I Finland finns det totalt över 80 000 jakthundar. På grund av den växande vargstammen finns det redan områden i Finland där provverksamhet för jakthundar och jakt med hund är alltför riskfylld. I yttrandena konstateras det att människors rörelse i naturen och hobbyverksamhet med hund ska tryggas även där vargar förekommer.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Utskottet har i ett tidigare betänkande om stamvårdande jakt på stora rovdjur (JsUB 1/2025 rd — RP 21/2025 rd) ansett att de allt vanligare problemen beror dels på att stammarna av stora rovdjur ökat, dels på att de stora rovdjurens människoskygghet har minskat betydligt. Samtidigt har skadorna ökat trots satsningar på att förebygga skador. Den minskade skyggheten syns bland annat i att rovdjur allt oftare kan ses på gårdsplaner. Utskottet anser att den kvotjakt som nu genomförs är viktig för att öka vargarnas skygghet för människor och minska antalet gårdsbesök. Utskottet har i ett tidigare utlåtande om stora rovdjur (JsUU 10/2024 rd — E 17/2025 rd och E 18/2025 rd) lyft fram att jakthundar blir skadade och att jakt med hund förhindras när det finns risk för att hundarna blir anfallna av vargar. Utskottet har konstaterat att förhindrad jakt och träning av jakthundar också inverkar på jägarnas möjligheter att tillhandahålla storviltsassistans, försvårar hanteringen av älgstammen och leder till att trafikskador och hjortdjursskadegörelse i skogar ökar.

Enligt utskottet (JsUB 1/2025 rd) orsakar förhindrandet av stamvårdande jakt direkta och indirekta olägenheter för husdjursproduktionen och i synnerhet för fårproduktionen och rennäringen. Dessutom har utskottet i ett utlåtande JsUU 9/2025 rd konstaterat att vargarna årligen dödar hundratals får. Utskottet påpekar också att jordbruksföretagarnas förluster inte enbart handlar om ekonomiska skador, utan också om svårigheter och immateriella skador till följd av en ökad psykisk press och förlust av långsiktiga avelsresultat. År 2000 konstaterades antalet renar som dödades av varg vara 270. År 2024 var antalet redan 1 143 individer. Utskottet konstaterar i sitt utlåtande att den situation som beskrivs ovan hotar husdjursnäringens fortsättning i hela Finland. Sammantaget, med hänvisning till sakkunnigyttrandena och sina tidigare ställningstaganden, anser utskottet att det lagförslaget i propositionen är nödvändigt för den inre säkerheten, husdjursnäringens kontinuitet och fortsatt jakt med hund.

Rådet för bedömning av lagstiftningen har lyft fram brister i propositionens beskrivning av nuläget och dess konsekvensbedömningar. Enligt rådet är propositionens ekonomiska och samhällsliga konsekvenser oklara. Utskottet beklagar detta och konstaterar att den tidsplan som fastställts i riksdagens uttalande sannolikt har begränsat möjligheterna att genomföra en heltäckande konsekvensbedömning. Dessutom föreskrivs många centrala lösningar som gäller jakt på varg och fredningstid i författningar på lägre nivå än lag. Till dessa delar är det motiverat att redogöra mer detaljerat för deras konsekvenser i samband med beredningen av dessa författningar på lägre nivå. När det gäller lagförslagets miljökonsekvenser har man i de yttranden som utskottet har fått behandlat konsekvenserna för vargstammen, om än med olika slutsatser. Utskottet behandlar jakts konsekvenser för vargstammen längre fram när det bedömer hur jakt med stöd av den regionala kvoten ska genomföras. Utskottet anser att det är viktigt att lagförslaget träder i kraft i början av 2026 och hänvisar i fråga om ekonomiska och samhällsliga konsekvenser till det som anförts ovan samt till de konsekvenser som anförts i utskottets tidigare betänkande och utlåtanden.

Genomförandet av jakt utifrån regional kvot

I artikel 14 i habitatdirektivet finns bestämmelser om de arter som förtecknas i bilaga V, som inte är lika strikt skyddade som arterna i bilaga IV. Regleringen tillåter jakt på dessa arter. Artikel 14 förutsätter dock att bevarandestatus för arter i bilaga V aktivt övervakas. Vid behov ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa artens bevarandestatus. Sådana åtgärder kan bland annat vara tillståndssystem, kvoter, fredningstider samt lokal eller tillfällig fredning. Viltar-

Betänkande JsUB 7/2025 rd

ter enligt bilaga V är i Finland varg, europeisk bäver, gråsäl, knubbsäl, östersjövikare, iller, skogsmård och skogshare. Av dessa jagas gråsäl och östersjövikare på basis av en regional kvot.

I yttranden till utskottet har det ansetts viktigt att man vid det nationella genomförandet av ändringen av habitatdirektivet fäster tillräcklig uppmärksamhet vid de skyldigheter enligt habitatdirektivet som fortfarande gäller vargen. Habitatdirektivet förutsätter att bedömningarna av varje art baserar sig på vetenskaplig information. Även om vargen inte längre finns på listan över strikt skyddade arter, kräver artens nuvarande status att en gynnsam bevarandestatus uppnås och upprätthålls i alla EU:s medlemsstater. Fastställandet av vad som är en gynnsam bevarandestatus ska grunda sig på de senaste vetenskapliga rönen och bedömningarna. Därför är det av största vikt att säkerställa förutsättningarna för att bedöma storleken på vargpopulationen och dess genetiska struktur, liksom för andra stora rovdjur. Enligt utredning till utskottet utvecklar Naturresursinstitutet en så kallad beskattningsmodell, med hjälp av vilken dimensioneringen av vargjakt och dess effekter på vargstammens utveckling kan bedömas. Utskottet anser det viktigt att dna-prover lämnas in på det sätt som föreskrivs i lagförslaget, både från vargar som fällt med stöd av kvoten och från vargspillning i allmänhet för att göra en beståndsbedömning. Det bör reserveras tillräckliga resurser för att analysera dna-proverna, och proverna ska undersökas utan dröjsmål.

När fridlysningen av vargen året om slopas, är avsikten att säkerställa att dess gynnsamma bevarandestatus bibehålls genom jakt enligt regionala kvoter som baseras på vetenskaplig och aktuell kunskap. Jaktlagens system med bestämmelser på lägre nivå tryggar ett kontrollerat genomförande av jakten. Om lagförslaget genomförs är det möjligt att jaga varg med stöd av jaktlicens eller regional kvot. Själva genomförandet av jakt enligt regionala kvoter föreskrivs i förordningar på lägre nivå än lag. Bestämmelser om jaktlicens och regional kvot finns i 10 § i jaktlagen. Om jakt kan medföra skada på beståndet av någon annan än en i 26 § nämnd hjortdjur eller om en ändamålsenlig jakt i fråga om en viltart kräver det, ska den som bedriver jakt ha jaktlicens eller iaktta en regional kvot som fastställs av jord- och skogsbruksministeriet.

Avsikten är att genom förordning av statsrådet utfärda bestämmelser om viltarter som får jagas med stöd av en regional kvot, om villkoren för beviljande av regional kvot, om det förfarande som ska iakttas vid beviljandet samt om anmälan av det byte som erhållits med stöd av regional kvot. Den årliga mängden byte som tillåts vid jakt med stöd av regional kvot kan begränsas. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om vilka viltarter som begränsningen avser, om största tillåtna bytesmängder, om de jaktbara djurens kön och ålder samt om det område som begränsningen gäller.

Förslagen till förordningar om författningar på lägre nivå än lag är på remiss när detta betänkande utarbetas. Avsikten är att jakt på varg med stöd av en regional kvot ska inledas vid ingången av 2026. Enligt det förslag till förordning av statsrådet som är på remiss föreslås den allmänna jakttiden för varg sträcka sig från den 1 december till och med den 10 februari. Utanför denna tid är vargen fredad. Enligt 37 § i jaktlagen ska en viltart fredas för en bestämd tid eller tills vidare för att trygga en störningsfri fortplantning av en viltart. Enligt utredning till utskottet har viltarter i princip också skyddats under den tid då avkomman är beroende av moderdjurets omsorg.

I yttranden till utskottet har det framförts att parningsperioden för varg i allmänhet börjar i slutet av februari eller i början av mars, så det är ändamålsenligt att avsluta jakten på varg före det. I Fin-

Betänkande JsUB 7/2025 rd

land föds valparna oftast den andra veckan i maj. I vissa fall föddes valparna den första veckan i maj, och dessutom har det förekommit fall där kullen fötts i mitten av maj. Varghonan är dräktig i 60—63 dygn. Hanens roll är mycket viktig genast när valparna fötts. Under en period på 2—3 veckor efter födseln är det bara hanen som jagar och då förser honan med mat. Honan diar valparna under en period på 8—10 veckor, vilket beroende på födselns tidpunkt sträcker sig till början av augusti. Valparna är beroende av sina föräldrar till senhösten eller början av vintern, eftersom en lyckad jakt på vargens huvudsakliga bytesdjur, det vill säga hjortdjur, förutsätter att valparna lär sig jaktfärdigheter som en del av flocken. Valparna rör sig tillsammans med flocken och deltar i jakten ungefär från september. Bland annat jakt på hjortdjur kräver färdigheter som lärs i flocken.

Enligt utredning till utskottet kan man dra slutsatsen att den jakt som baseras på regional kvot och som är avsedd att avslutas senast den 11 februari 2026 inte stör vargens fortplantning och inte försämrar avkommans överlevnad under de första levnadsåren. Dessutom bedöms enligt uppgifter från Naturresursinstitutet den kvot på 100 individer som föreslås i jord- och skogsbruksministeriets förordningsförslag för 2026, utifrån en preliminär demografisk modellering, sannolikt inte leda till att stammen minskar under den referensnivå som fastställts för gynnsam bevarandestatus. Utskottet anser att detta är en viktig utgångspunkt och menar i likhet med yttrandena att man 2026 bör samla in erfarenheter av jakt som baserar sig på en regional kvot. Utskottet anser det nödvändigt att Forststyrelsen möjliggör vargjakt på statens marker från början av 2026 och omedelbart uppdaterar jaktarrendeavtalen så att de omfattar jakt på alla stora rovdjur.

I yttranden till utskottet har kritik framförts mot avsikten att inrikta kvotjakten revirvis mot hela flockar. Å andra sidan har det i yttrandena föreslagits att jakten bör grunda sig på jaktlicens, eftersom licensbaserad jakt gör det möjligt att rikta jakten mer planerat än vid kvotjakt och att välja ut individer eller flockar som ska elimineras. För att bevarandestatus för vargstammen ska förbli gynnsam bör jakten planeras så att stammens demografiska och genetiska livskraft inte försämras väsentligt. Om licens- eller kvotjakten riktas mot endast vissa individer i flocken bör man undvika att döda de vuxna vargar som är nyckelindivider för flockens jaktframgång.

Enligt utredning till utskottet tryggar en inriktning av jakten genom begränsade regionala kvoter på revir de områdesspecifika mål som ställs för kvotjakten, såsom att förebygga skador på husdjur eller att avlägsna hybridvargar, samt den uppföljning av kvoten som krävs för en gynnsam bevarandestatus. Dessutom förebygger inriktningen att familjeflockar splittras, vilket påverkar flockens förmåga att skaffa föda och leder till att vargar söker sig närmare människobebyggelse. I motiveringspromemorian till statsrådets utkast till förordning om kvotjakt på varg (på finska, s. 6), som är på remiss, framhålls att det inte nödvändigtvis är ändamålsenligt att tillåta jakt på varg utanför vargreviren. I sådana fall skulle jakten riktas mot unga, vandrande individer som söker revir och partner. Endast sällan orsakar vandrande unga vargar socioekonomiska skador. Skador uppstår i huvudsak inom vargreviren eller vid deras gränser. Mot bakgrund av det som sägs ovan anser utskottet att genomförandet av jakt baserad på en regional kvot är motiverat och att det är viktigt att granskningsmetoden ses över i ljuset av de erfarenheter som samlas.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Stamvårdande jakt på brunbjörn och lodjur

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering ska rovdjurspolitiken skötas på ett sätt som också beaktar social hållbarhet. I regeringsprogrammet konstateras det att stamvårdande jakt på stora rovdjur tryggas genom lagstiftningen och att det arbete som redan inletts för att möjliggöra stamvårdande jakt på varg fortsätter i enlighet med riksdagens beslut. Utskottet konstaterar att lagförslaget i propositionen uppfyller målen i regeringsprogrammet i fråga om vargen. Utskottet anser i enlighet med regeringsprogrammet att det är viktigt att också trygga stamvårdande jakt på andra stora rovdjur, särskilt brunbjörn och lodjur. I sitt utlåtande om skyddet av stora rovdjur konstaterar utskottet att de sociala och ekonomiska konsekvenserna av det nuvarande skyddssystemet förutsätter att man inte inväntar ändringar i EU:s lagstiftning, utan att det nuvarande systemet bör utvecklas snabbt och effektivt för att avvärja ytterligare skador och återställa förtroendet för skyddssystemet (JsUU 10/2024 rd). För närvarande omfattas björn och lodjur av bilaga IV till habitatdirektivet.

Utskottet har i ett färskt betänkande (JsUB 1/2025 rd) behandlat stamvårdande jakt på stora rovdjur i fråga om björn och lodjur. Också stamvårdande jakt på dessa rovdjur har förhindrats under de senaste åren på grund av överklaganden och förhindrad verkställighet av beslut om dispens. I sin rättspraxis har högsta förvaltningsdomstolen utifrån EU-domstolens avgöranden förutsatt att det i ett beslut om dispens ska kunna anges ett godtagbart syfte för jakt enligt undantaget i artikel 16.1 e i habitatdirektivet. Bakom detta ligger dessutom en snäv tolkning av undantagsbestämmelsen. I rättspraxis har syftena för stamvårdande jakt i besluten om dispens praktiskt taget alltid avslagits. Utöver det nämnda betänkandet har utskottet i ett tidigare utlåtande omfattande behandlat konsekvenserna av att rovdjursstammarna har ökat och att beståndsvårdande jakt har förhindrats (JsUU 10/2024 rd).

I den tidigare nämnda propositionen (RP 21/2025 rd) konstateras det att Finlands björnstam med nuvarande tillväxt sannolikt kommer att fördubblas på sju till åtta år om det inte är möjligt att fortsätta med stamvårdande jakt. Björnstammen är på vissa håll så stor att man inte enbart genom att avlägsna individer som orsakar skada eller säkerhetshot kan hantera de sociala, ekonomiska eller ekologiska problem som den växande stammen orsakar. Det är inte uteslutet att lodjursstammens tillväxt leder till en motsvarande utveckling. Sammantaget behöver stammarna av stora rovdjur begränsas och i synnerhet behöver de stora rovdjurens människoskygghet återställas. Dessa mål kan inte främjas genom dispens som beviljats på de skadegrunder som nämns i 41 a § 1 mom.

I Polisstyrelsens yttrande konstateras det att situationen i fråga om stora rovdjur sammantaget är alarmerande i ljuset av polisens uppdragsmängd. År 2022 fattade polisen nio beslut om fördrivning eller avlivning av björnar. År 2025 hade det vid tidpunkten för utlåtandet redan fattats cirka 60 sådana beslut. Antalet har ökat betydligt också när det gäller björn. I fråga om lodjur och järv har polisen endast fattat enstaka beslut. Polisstyrelsen har konsekvent i sina yttranden stött stamvårdande jakt på stora rovdjur, särskilt varg.

Med hänvisning till inkommen utredning konstaterar utskottet att både björn- och lodjursstammarna har en gynnsam bevarandestatus och har förblivit så trots att det för några år sedan bedrevs årlig beståndsvårdande jakt på dem. I förvaltningsplanen för björnbeståndet har referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus fastställts till 1 400 individer. Däremot har det inte fastställts nå-

Betänkande JsUB 7/2025 rd

got referensvärde för lodjur. Fastställandet av referensvärdet sker vetenskapligt och ytterst genom en politisk beslutsprocess genom ministeriets förordning. Enligt utredning till utskottet motsvarar situationen för lodjursstammen i stor utsträckning björnens situation, och referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus kan uppskattas till cirka 1 400 individer.

Också vissa yttranden till utskottet understöder stamvårdande jakt på björn och lodjur. Enligt yttrandena bör detta genomföras genom jakt som baserar sig på en regional kvot. Björnjakt som kvotjakt inom renskötselområdet har visat sig vara en fungerande modell. Därför bör beståndsvårdande jakt på björn även utanför renskötselområdet ordnas som kvotjakt. Även vid dispens som genomförs som kvotjakt kan man påvisa att de undantagsförutsättningar som följer av habitatdirektivet uppfylls. Dessutom bör det skade- och säkerhetsbaserade dispensförfarandet fortfarande finnas kvar som ett alternativ till kvotjakt. För att säkerställa detta bör det i jaktlagen uttryckligen föreskrivas hur uttrycket ”någon annan tillfredsställande lösning” ska tolkas.

Miljöutskottet instämmer i det som sägs i yttrandena. Stamvårdande jakt på brunbjörn och lodjur bör möjliggöras så att dispens från fredning av björn och lodjur med stöd av en regional kvot tillåts i hela landet. Kvotjakt som baserar sig på en regional kvot är en ledd, kontrollerad och ansvarsfull verksamhet som tryggar en gynnsam bevarandestatus för de stora rovdjursarterna. Samtidigt begränsas ökningen av de ekonomiska skador och säkerhetsrisker som stora rovdjur orsakar. Förfarandet förebygger också tjuvjakt och tryggar framtiden för hotade arter som är viktiga för den biologiska mångfalden. Utskottet föreslår nedan ändringar som gäller detta och förutsätter att jord- och skogsbruksministeriet omedelbart bereder de förordningar som behövs för dispens från fredning av björn och lodjur genom jakt med stöd av en regional kvot (*Utskottets förslag till uttalande*).

DETALJMOTIVERING

30 §. Jaktledare. Utskottet föreslår en ändring som anknyter till den dispens från fredning av björn och lodjur genom kvotjakt som föreslås nedan i 41 § 4 och 5 mom. och 41 a § 4 mom. I propositionen föreslås det för vargens del att en jaktledare och ett behövligt antal vice jaktledare ska utses. Det är på motsvarande grunder ändamålsenligt att kräva detsamma också i fråga om björn och lodjur.

41 §. Dispens. Utskottet föreslår att 4 och 5 mom. ändras så att bestämmelser om sådan dispens från fredning enligt 41 a § 4 mom. som ordnas genom jakt med stöd av regional kvot kan utfärdas genom förordning av statsrådet eller jord- och skogsbruksministeriet. Innehållet i förslaget är tillsammans med den ändring som föreslås i 41 a § 4 mom. att tillåta dispens från fredning av brunbjörn, lodjur och utter genom jakt med stöd av regional kvot också utanför renskötselområdet.

41 a §. Förutsättningar för dispens i fråga om vissa viltarter. Utskottet föreslår en ändring i 4 mom. som tillåter dispens från fredning av björn och lodjur genom jakt med stöd av regional kvot. Som det konstateras ovan förutsätter ordnandet av dispens från fredning på basis av den regionala kvoten att bestämmelser om saken utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Det innebär en ändring jämfört med nuläget, där dispens från fredning på basis av en regional kvot är möjlig endast inom renskötselområdet.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Utskottet föreslår ett nytt 5 mom. vars syfte är att säkerställa att jakt som baserar sig på den regionala kvoten för varg, brunbjörn eller lodjur eller undantag från fredning inte utgör något hinder för beviljande av sådan skade- eller säkerhetsbaserad dispens som avses i 1 mom.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 173/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i jaktlagen (615/1993) 10 och 30 §, 37 § 3 mom., 41 § 4 och 5 mom. och 41 a § 3 och 4 mom., sådana de lyder, 10 §, 37 § 3 mom. och 41 a § 3 och 4 mom. i lag 159/2011, 30 § i lag 504/2017, 41 § 4 mom. i lag 206/2013 och 41 § 5 mom. i lag 244/2025, och fogas till 41 a §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 159/2011 och 447/2023, ett nytt 5 mom. som följer:

10 §

Jaktlicens och regional kvot

Om jakt medför skada på beståndet av någon annan än en i 26 § 1 mom. nämnd viltart eller om en ändamålsenlig jakt i fråga om en viltart kräver det, ska den som bedriver jakt ha jaktlicens eller iaktta den regionala kvot som föreskrivs i förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om viltarter som jagas med stöd av jaktlicens eller regional kvot, om villkoren för beviljande av jaktlicens eller regional kvot, om det förfarande som ska iakttagas vid beviljandet och om andra omständigheter som gäller jaktlicens och regional kvot samt om anmälan av det byte som erhållits med stöd av jaktlicens eller regional kvot.

Den årliga tillåtna bytesmängden vid jakt med stöd av jaktlicens eller regional kvot kan begränsas. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om vilka viltarter som begränsningen avser, om största tillåtna bytesmängder, om de jaktbara djurens kön och ålder samt om det område som begränsningen gäller.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Finlands viltcentral beviljar i 1 mom. avsedd jaktlicens och ansvarar för övervakningen av jakt som är tillåten med stöd av regional kvot.

DNA-prov av varg som erhållits som byte med stöd av jaktlicens eller regional kvot ska sändas till Naturresursinstitutet. Bestämmelser om tidsfristen för sändande av DNA-prov utfärdas genom förordning av statsrådet.

30 §

Jaktledare

Den som fått jaktlicens för hjortdjur eller varg och den som beviljats dispens för jakt på varg, brunbjörn, järv eller lodjur ska utse en jaktledare och ett behövligt antal vice jaktledare. Om varg jagas **eller undantag från fredning av brunbjörn eller lodjur görs** med stöd av regional kvot, ska var och en som deltar i jakten **eller undantaget från fredning** säkerställa att en jaktledare och ett behövligt antal vice jaktledare har utsetts. Var och en som deltar i jakten är skyldig att iaktta de föreskrifter som jaktledaren meddelar. Jaktledaren får förbjuda personer som inte iakttar de föreskrifter som meddelats att delta i jakten.

Bestämmelser om hur jaktledare och vice jaktledare utses och anmäls till den behöriga jaktvårdsföreningen eller till Finlands viltcentral, om deras skyldighet att närvara vid jaktevenemang och om jaktledarens uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

37 §

Fredning av viltart

Brunbjörn, utter, järv, lodjur och knobbsäl är alltid fridlysta.

41 §

Dispens

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om det förfarande som ska iakttas när dispens beviljas, om de villkor som ska ingå i dispensen, om anmälan om den bytesmängd som erhållits med stöd av dispens, om dispensens giltighetstid, om bedömningen av förutsättningarna för dispens samt om förutsättningarna för beviljande av den regionala kvot ~~för renskötselområdet~~ som avses i 41 a § 4 mom. och om anmälan av det byte som erhållits med stöd av den regionala kvoten. Genom förordning av statsrådet får det även utfärdas bestämmelser om för vilka tidpunkter dispens från bestämmelserna om fredning i 37 § får beviljas.

Den årliga bytesmängden vid jakt som sker med stöd av dispens och med stöd av den regionala kvot ~~för renskötselområdet~~ som avses i 41 a § 4 mom. kan begränsas. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om vilka viltarter eller grunder för beviljande av dispens som begränsningen avser, om största tillåtna bytesmängder, om de jaktbara djurens kön och ålder samt om det område som begränsningen gäller. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får det dessutom utfärdas närmare bestämmelser om syftet med dis-

Betänkande JsUB 7/2025 rd

pens enligt 41 a § 3 mom. och med den regionala kvot ~~för renskötseområdet~~ som avses i 41 a § 4 mom. och om det område som syftet gäller samt om referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus för den art som berörs av undantaget.

41 a §

Förutsättningar för dispens i fråga om vissa viltarter

Dispens i fråga om varg, brunbjörn, utter och lodjur kan utöver vad som föreskrivs i 1 mom. även beviljas för att under strängt övervakade förhållanden, selektivt och begränsat fånga eller döda vissa djur, om de förutsättningar som anges i det inledande stycket i 1 mom. uppfylls.

Undantag från fredning enligt 3 mom. kan ~~inom renskötseområdet~~ även ordnas på basis av en regional kvot som fastställs genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Finlands viltcentral svarar för övervakningen av undantag från fredning som det beviljats dispens för på basis av regional kvot.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i 1 mom. ska undantag från fredning enligt 4 mom. eller jakt som ordnas med stöd av regional kvot enligt 10 § 1 mom. inte anses utgöra någon annan tillfredsställande lösning. (Nytt 5 mom.)

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalanden

Riksdagen förutsätter att jord- och skogsbruksministeriet utan dröjsmål bereder de förordningar som behövs för dispens från fredning av björn och lodjur genom jakt med stöd av regional kvot.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Helsingfors 9.12.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ritva Elomaa saf
vice ordförande Anne Kalmari cent
medlem Markku Eestilä saml
medlem Tiina Elo gröna
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Laura Huhtasaari saf (delvis)
medlem Janne Jukkola saml
medlem Antti Kangas saf
medlem Teemu Kinnari saml
medlem Milla Lahdenperä saml
medlem Helena Marttila sd (delvis)
medlem Anders Norrback sv
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Jenna Simula saf
medlem Timo Suhonen sd
medlem Eerikki Viljanen cent (delvis)
ersättare Petri Huru saf.

Sekreterare var

utskottsråd Susanna Paakkola.

Betänkande JsUB 7/2025 rd Reservation 1

Reservation 1

Motivering

Propositionen och de kompletteringar som utskottet har gjort till den är både till sitt innehåll och till lagberedningsprocessen fullständigt ansvarslösa och farliga. Under beredningen och behandlingen av lagförslaget har man medvetet underlåtit att följa principerna för god lagberedning och medvetet åsidosatt centrala konsekvensbedömningar som skulle vara väsentliga inte bara med hänsyn till den finländska naturen, utan också för de nyttor som påstås uppnås genom förslaget. Vid utskottsbehandlingen har man på ett helt exceptionellt sätt förbigått bedömningarna av de EU-rättsliga aspekterna och även de grundläggande miljö rättigheterna. Förfarandena har i stor utsträckning varit sådana som inte bör accepteras i en demokratisk rättsstat.

De påstådda positiva effekterna av det nu bristfälligt beredda och hastigt framskyndade förslaget bygger på antaganden och på att främja intressen hos intressegrupper som står regeringspartierna nära. Samtidigt äventyras en väsentlig del av det finländska naturskyddet och naturpolitiken. När det gäller vargen har problemen med förslaget sin grund redan i regeringens och ministeriets beredning, men utskottet har dessutom på eget initiativ ytterligare försvagat förslagets trovärdighet genom att utan tjänstemannaberedning, sakkunnigyttranden och konsekvensbedömningar lägga till ändringar som gäller jakt på björn, lodjur och utter.

Det är ytterst allvarligt att rådet för bedömning av lagstiftningen har riktat exceptionellt allvarliga anmärkningar till utskottet om propositionen om ändring av jaktlagen. Det är talande för processen att anmärkningarna måste riktas till utskottet, eftersom förslaget har drivits vidare enligt en extremt stram tidtabell och i strid med anvisningarna för lagberedning, så att rådet för bedömning av lagstiftningen inte hann ge ett utlåtande innan propositionen lämnades till riksdagen.

Enligt rådet har förslaget allvarliga brister i det avseendet att alla konsekvensbedömningar saknas. I propositionen bedöms inte nuläget eller vilka konsekvenser lagstiftningen har för vargen som en del av Finlands natur, vilka konsekvenser den skulle ha på de skador som orsakas av varg, om problemen kunde lösas på annat sätt och vilka som skulle gynnas av lagändringarna och på vilket sätt. Rådet för bedömning av lagstiftningen har konstaterat att bristerna är så betydande att propositionen inte uppfyller de grundläggande kraven för lagberedning.

Gynnsam bevarandestatus för vargen

Förslaget om ändring av jaktlagen baserar sig på ett beslut som fattades inom EU år 2025, genom vilket vargen flyttades från bilaga IV till bilaga V i habitatdirektivet. Även för arter som omfattas av bilaga V är det primära att upprätthålla och bevara artens gynnsamma bevarandestatus. Propositionen innehåller dock ingen som helst bedömning av dess eventuella konsekvenser för en gynnsam bevarandestatus för vargen.

Konsekvenserna för vargens gynnsamma bevarandestatus och fortlevnad i den finländska naturen borde vara helt centrala frågor att granska vid beredningen av en ändring av jaktlagen. Efter-

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Reservation 1

som konsekvenserna inte har bedömts står förslaget på mycket svag grund i fråga om huruvida det över huvud taget uppfyller habitatdirektivets krav på att bevarandestatusen ska förbli gynnsam.

Enligt vetenskaplig forskning är vargen en starkt hotad art i Finland. Definitionsmässigt innebär hotkategorin ”starkt hotad” att en art som hör till kategorin löper en mycket stor risk att försvinna ur naturen inom den närmaste framtiden. Det är alltså uppenbart att vargen som en starkt hotad art ännu inte kan ha en gynnsam bevarandestatus i Finland och att jakt därför inte bör tillåtas.

Enligt habitatdirektivet ska bästa och senaste vetenskapliga information iakttas vid fastställandet av en gynnsam bevarandestatus. I Finland är det Naturresursinstitutet som bäst känner till vargstammen. Enligt Naturresursinstitutet fanns det enligt beståndsbedömningen i mars 2025 cirka 430 vargar i Finland. Jord- och skogsbruksutskottet har hört Naturresursinstitutet, som i sina yttranden till utskottet har konstaterat att den minsta livskraftiga populationen på kort sikt är minst 500 vargar, på längre sikt ännu större.

Enligt utredning till utskottet är det uppenbart att vargen i Finland ännu inte är på en gynnsam skyddsnivå och att jakt därför inte bör riktas mot vargen. Eftersom konsekvensbedömningar av lagförslaget saknas är det särskilt ansvarslöst att fatta ett sådant beslut.

Konsekvenser för vargskador och olägenheter som orsakas av varg

Trots att vargskador och olägenheter som orsakas av varg används som motivering för lagändringen, bedömer propositionen inte på ett grundligt sätt nuläget för vargskador och inte heller vilka konsekvenser en mer omfattande tillåtelse av vargjakt skulle ha på dessa olägenheter.

Eftersom konsekvenserna inte har bedömts saknas helt och hållet det perspektivet i beredningen och beslutsfattandet att ändringen inte nödvändigtvis har de önskade effekterna för att minska olägenheterna. Likaså förbises det perspektivet att vargjakt också kan öka olägenheterna, såsom antalet vargar som söker sig till människobebyggelse.

Främjande av samexistens mellan människa och varg samt andra stora rovdjur

Vi upprepar vår kommentar från föregående behandling av jaktlagen (RP 21/2025 rd) problematiken i att det vid diskussionen om stamvård av stora rovdjur endast är jakt som lyfts fram som metod. Även denna gång är ett av de största problemen i propositionen att den inte strävar efter att beakta några andra metoder inom politiken för stora rovdjur, till exempel vid förebyggandet av skador, än jakt på stora rovdjur. För både den sociala bärkraften och den biologiska mångfalden vore det helt avgörande att beakta även andra metoder än dödande. Finland har utfört förtjänstfullt arbete där man har utrett både förebyggande av skador och underlättande av samexistensen mellan människor och stora rovdjur på många olika sätt. När debatten och ändringarna i rovdjurspolitiken endast fokuserar på jakt, hamnar alla andra metoder i skymundan.

Vi håller med om att stora rovdjur som orsakar olägenheter och fara vid behov ska kunna dödas, men då ska uttryckligen dispens på grund av skador och säkerhet vara ett viktigt verktyg. Vi påminner om att lagen redan i nuläget anger grunderna för att döda individer av stora rovdjur som orsakar fara för människan och att regeringen redan har underlättat beviljandet av sådan dispens.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Reservation 1

Jaktkvotens storlek och den totala dödligheten

Som flera sakkunniga har påpekat bör man vid regleringen av jakt bedöma inte bara de fastställda bytesmängderna och kvoterna, utan också andra dödsorsaker för varg och den årliga totala dödligheten.

Varje år dör vargar också på grund av skadebaserad dispens och polisens avlivningsbeslut, dödsfall i trafiken, naturlig dödlighet och okända orsaker. Dessa mängder är årligen mycket betydande i förhållande till vargstammens storlek.

Den kvot på hundra vargar som jord- och skogsbruksministeriet föreslår är alldeles för stor, med beaktande av vargstammens storlek och andra dödsorsaker. Om en kvot på hundra vargar per år tilläts skulle vargens dödlighet under ett år bli mycket hög, och antalet vargar som dör under året skulle utgöra en betydande del av hela Finlands vargstam.

Jakt som baseras på regionala kvoter bör inte alls inledas i nuläget, men om det tillåts bör man från den årliga kvoten åtminstone dra av den övriga dödligheten hos varg, såsom Finlands naturskyddsförbund har föreslagit.

Det förfarande som nu föreslås medför en mycket stor risk för att vargstammen i Finland rasar på samma sätt som 2015—2016, när stamvårdande jakt på varg senast möjliggjordes.

Tidpunkten för jakten

Avsikten är att den ändring av jaktlagen som gäller jakt på varg ska träda i kraft vid ingången av 2026. Därmed skulle vargjakt kunna inledas redan i januari. Naturresursinstitutet har påpekat för utskottet att vargens reproduktion bör beaktas vid regleringen av fredning och jakt. Även arter som inte alltid är fredade bör garanteras reproduktionsfred.

Naturresursinstitutet påpekar att jakt under parningstiden kan vara skadlig. Vargens parningstid är allmänt i februari—mars. I södra Finland är tidpunkten tidigare och infaller redan i februari, och även födseln av valpar sker tidigare på våren, redan i april.

Jakt under reproduktionstiden kan ha flera skadliga effekter på vargens reproduktion och på bevarandet av vargstammen. Om hanen dör efter parningen försämras valparnas överlevnad, eftersom honan då ensam tvingas ta hand om valparna. Det är också viktigt att notera att valparna alltid är mycket beroende av flockens vuxna individer ända till slutet av året och början av vintern. Jakt på reproduktiva individer medför också risk för att hela flocken splittras, och det kan påverka dynamiken hos andra vargflockar och par i området.

Besvärsrätt och tillgödoseende av de grundläggande miljö rättigheterna

En annan sak som är problematisk i propositionen är dess förhållande till lika rättigheter och särskilt till de grundläggande miljö rättigheterna. Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för miljön. Denna princip förverkligas delvis genom rätten att överklaga beslut om jakt på stora rovdjur. Syftet är att säkerställa att jaktlicenser har beviljats korrekt med stöd av lag.

Betänkande JsUB 7/2025 rd Reservation 1

Propositionen innehåller inga bestämmelser om besvärsmätt i fråga om den regionala kvoten. Därmed har medborgare som är oroade över miljöskyddet ingen möjlighet att framföra sin ståndpunkt som en del av beslutsprocessen för jaktlicenser.

Jakt på brunbjörn, lodjur och utter

Utskottet vill i sitt betänkande ändra jaktlagen också i fråga om jakt på björn, lodjur och utter. Förfarandet — att i utskottet väsentligt komplettera och utvidga regeringens grundläggande lösningar — är djupt problematiskt med tanke på lagberedningens kvalitet, riksdagens arbetsformer och grundlagen. Grundlagsutskottet har upprepade gånger ansett det vara mycket problematiskt och otillfredsställande att lagförslag som ingår i regeringens propositioner måste kompletteras och korrigeras i stor omfattning under riksdagsbehandlingen. Genom ett sådant förfarande åsidosätts dels de organ som enligt grundlagen ska medverka till avlåtandet av regeringens propositioner, dels riksdagens plenum. Utskottet har ansett att det är nödvändigt och hör till god lagstiftningssed att beredningen av ett ärende åläggs statsrådet, i synnerhet om det i en regeringsproposition föreslås mycket avgörande ändringar som i väsentlig grad påverkar de grundläggande lösningarna i propositionen.

I stället för att regeringen skulle ha lämnat en ny eller kompletterande proposition har utskottsmajoriteten valt att föreslå betydande ändringar i lagförslaget med stor brådska under utskottsbehandlingen. Särskilt problematiskt är att dessa ändringar har pressats igenom i utskottet utan att några sakkunniga har hörts.

Som jord- och skogsbruksministeriet har konstaterat i sitt kompletterande yttrande till utskottet omfattas utter, björn och lodjur av bilaga IV till habitatdirektivet, till skillnad från vargen som nyligen har tagits bort därifrån.

För arter som omfattas av bilaga IV gäller ett strängare krav på grunderna för att jakt ska kunna tillåtas. Jakt på en art som omfattas av bilaga IV får endast tillåtas under strikt kontrollerade förhållanden, selektivt och begränsat, om det inte finns någon annan tillfredsställande lösning och när artens gynnsamma bevarandestatus inte äventyras. Enligt habitatdirektivet är jakt på noggrant utvalda individer av arter som omfattas av bilaga IV tillåten inom de gränser som fastställs av de nationella myndigheterna.

Utifrån utskottets ändringar ska det utöver varg också vara tillåtet att jaga brunbjörn, lodjur och utter utifrån regionala kvoter. En regional kvot definierar inte specifika individer som jakten riktar mot, vilket innebär att principen om jakt på utvalda individer enligt habitatdirektivet inte förverkligas.

Det är också ytterst problematiskt att man genom att överföra jakt på brunbjörn, lodjur och utter till de regionala kvoterna också strävar efter att begränsa besvärsmätten i fråga om dessa tillståndslagenlighet.

Utskottet föreslår också ett uttalande om jakt på björn och lodjur, genom vilket ministeriet åläggs att bereda en förordning som möjliggör kvotjakt. Att kräva att ministeriet bereder förordningar som möjliggör kvotjakt på grundval av en lagstiftningsprocess som denna är helt ogrundat. Enligt

Betänkande JsUB 7/2025 rd
Reservation 1

vår uppfattning har ministeriet inte förutsättningar att bereda en förordning på grundval av en bristfälligt beredd, hastigt framskyndad process som strider mot god lagstiftningssed.

Reservation

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslaget och

att riksdagen förkastar utskottets förslag till uttalande.

Helsingfors 9.12.2025

Tiina Elo gröna
Veronika Honkasalo vänst

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Reservation 2

Reservation 2

Motivering

Regeringens proposition RP 173/2025 rd gäller de ändringar i den nationella lagstiftningen som görs till följd av en ändring i fråga om vargen i en bilaga till habitatdirektivet. Ändringarna gäller fredningstiden för varg och bestämmelserna om tillåtelse av jakt på varg. Den bestämmelse enligt vilken vargen är fridlyst året om stryks ur jaktlagen. Bestämmelser om fredningstiden för varg skulle dock ges i jaktförordningen och bestämmelser om antalet vargar som får jagas i förordning av ministeriet.

Rådet för bedömning av lagstiftningen har gett ett utlåtande om proposition. Enligt utlåtandet får man ingen uppfattning om vargstammens nuvarande tillstånd och om de föreslagna ändringarnas konsekvenser för vargstammen. Propositionens konsekvenser har inte bedömts och utifrån utkastet till proposition kan man inte bilda sig en uppfattning om de väsentliga konsekvenserna. Lagförslaget ger ingen bild av nuläget. Det framgår till exempel inte hur många vargar det finns i Finland, i vilka områden de orsakar mest negativa konsekvenser eller vilka skador vargar har orsakat. De senaste beståndsbedömningarna blev tillgängliga först i november och har överlämnats till utskottet under behandlingen.

Fastställandet av en gynnsam bevarandestatus för vargen ska grunda sig på vetenskaplig information, såsom habitatdirektivet också föreskriver. Det är viktigt att man vid det nationella genomförandet av ändringen av habitatdirektivet fäster tillräcklig uppmärksamhet vid de skyldigheter enligt habitatdirektivet som fortfarande gäller vargen. Medlemsstaterna ska säkerställa att artens gynnsamma bevarandestatus inte äventyras. Även om vargen inte längre finns på listan över strikt skyddade arter, kräver artens nuvarande status att en gynnsam bevarandestatus uppnås och upprätthålls i alla medlemsstater. Fastställandet av vad som är en gynnsam bevarandestatus ska grunda sig på de senaste vetenskapliga rönen och bedömningarna, och därför är det av största vikt att säkerställa förutsättningarna för att bedöma storleken på vargpopulationen och dess genetiska struktur, liksom för andra stora rovdjur.

Om kvoten baseras på de regionala förvaltningsplanerna för varje art måste dessa absolut baseras på den mest aktuella vetenskapliga informationen om artens ekologi. Dessutom måste referensvärdet regelbundet ses över utifrån den senaste vetenskapliga kunskapen om arten. På så sätt säkerställs det att uppnåendet av kvoten inte äventyrar en gynnsam bevarandestatus för arten eller återställandet av den i Finland och i hela EU.

SDP stöder regeringens proposition men efterlyser högkvalitativ lagberedning och tillräckliga konsekvensbedömningar som stöd för förslagen samt tillräcklig tid för riksdagen att behandla förslagen.

Betänkande JsUB 7/2025 rd

Reservation 2

Kvotjakt på brunbjörn och lodjur

Flera sakkunniga har under utskottsbehandlingen föreslagit att jakt med stöd av regional kvot utsträcks också till björn och lodjur. Det innebär att 41 § i propositionen ändras på ett sätt som går utöver propositionen, eftersom 41 och 41 a § endast gäller teknisk ändring av paragraferna.

Propositionen gäller ändring av jaktlagen till följd av ändringen av vargens bevarandestatus i habitatdirektivet. Vargen flyttades genom ändringen av habitatdirektivet från bilaga IV till bilaga V, vilket innebär att jakt på varg är ett godkänt förfarande enligt direktivet. Vargjakt handlar därmed inte om undantag från skydd. Bevarandestatusen för björn och lodjur har inte ändrats i habitatdirektivet. De finns båda fortfarande i bilaga IV och är strikt skyddade arter som omfattas av artikel 12, som förbjuder dödande av exemplar av arterna. Jakt på björn och lodjur grundar sig på undantagsförfarandet enligt artikel 16. Eftersom ändringarna i 41 och 41 a § i propositionen är tekniska, är det mycket tveklaktigt om en sådan utvidgning av propositionen kan göras utan behörig beredning. Jord- och skogsbruksministeriet anser att en sådan utvidgning utan motiverad beredning kan äventyra även kvotjakten på björn inom renskötselområdet och förhåller sig därför tveksamt till utvidgningen.

Med tanke på god lagberedning kan man ifrågasätta att propositionen snabbt börjar ändras vid utskottsbehandlingen. Kravet på sakligt samband måste uppfyllas. Propositioner ska beredas omsorgsfullt med tillräckliga remisstider och med konsekvensbedömningar som sköts på ett korrekt sätt.

Vi stöder inte de ändringar av paragrafer som utskottet föreslår och som gäller undantag från fredning av björn och lodjur genom kvotjakt i 41 § 4 och 5 mom. samt 41 a § 4 mom., eftersom paragraferna inte har beretts på ett korrekt sätt och utskottet inte hade tid att säkerställa till exempel att förslagen är förenliga med EU-lagstiftningen och att det inte finns några motstridigheter. Förslaget om kvotjakt på björn och lodjur bör beredas omsorgsfullt vid ministeriet och lämnas till riksdagen som en separat proposition våren 2026. *Reservationens förslag till uttalande*

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget utan ändringar och

att riksdagen godkänner ett uttalande. (Reservationens förslag till uttalande)

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder kvotjakt på brunbjörn och lodjur som en separat proposition i enlighet med reglerna för god lagberedning och med tillräcklig tid för hörande.

Betänkande JsUB 7/2025 rd
Reservation 2

Helsingfors 9.12.2025

Piritta Rantanen sd
Helena Marttila sd
Timo Suhonen sd